

Bezoekverslag reis Togo april 2017 van Henk en Tiny

Het is al weer zes jaar geleden dat we ons project 'La Source' in Togo bezochten, hoog tijd dus voor een nieuwe trip!

Heenreis

We vertrokken op vrijdag 27 april, Koningsdag en de verjaardag van Tiny. Jack en Luuk waren zo vriendelijk om ons naar Parijs te brengen. We hadden echter voor Antwerpen al meer dan anderhalf uur vertraging door file. De trein van Mieke en Albert uit Straatsburg had twee uur vertraging omdat onverlaten het koper langs het spoor hadden gestolen. We mochten op het nippertje gelukkig allemaal toch nog mee. Onze gastheren in Togo kwamen ons met twee auto's van het vliegveld ophalen vanwege de verwachte omvang van onze bagage, maar dat bleek onnodig omdat onze bagage tijdens een tussenlanding in Abidjan was achtergebleven. Dat betekende een extra dag genieten van de gastvrijheid van de familie Locoh-Donou en van het heerlijke strand van Lomé. Op zaterdag 29 april genoten we van een 335 km lange reis in een bus waarvan onze vervoerder de zijdeur barricadeerde zodat hij de 'overtollige ruimte' kon gebruiken voor een gedeelte van de bagage die hij voor de rest op het dak had vastgesjord. Voor extra ventilatie was de ingang deur geblokkeerd, zodat die niet dicht kon! De Togolese Rijkswaterstaat had gelukkig de tijd genomen om langs vrijwel het gehele traject een volledig nieuw wegdek aan te leggen wat de matige veerkracht van de ongeveer 40 jaar oude bus aanmerkelijk verhoogde.

Togo 2011/2017

De Togolezen hebben sinds ons vertrek in 2011 niet stilgezeten: Het vliegveld van Lomé heeft een ware metamorfose ondergaan met beveiligde toegangswegen, een Westers aandoende vertrekhal en startbanen die geschikt zijn voor de grootste vliegtuigen. In Lomé zelf zijn veel nieuwe grote gebouwen en verharde wegen.

Nieuw voor ons was de opvallende aanwezigheid van gesluierde vrouwen in het straatbeeld, maar onveranderd zijn de vele aanwezige stalletjes waarin je van alles kunt kopen. Taxi's hebben wij er nauwelijks gezien, wel bromfiets-taxi's waarop zowel mensen als geiten en kippen naar hun bestemming gebracht worden. Naast dit vervoersmiddel gebruiken de Togolezen voor het interlokaal vervoer busjes die zijn gebouwd voor tien personen, maar waarin wel 15 tot 25 passagiers meereizen en waarop de bagage van de passagiers metershoog opgebonden wordt. Voor een euro reisde ons viermanschap op brommertjes van La Source naar het centrum van Lomé.

Een alternatieve Dag van de arbeid

La Source was op maandag 1 mei wegens de Dag van de arbeid gesloten en het personeel genoot van een door de directie aangeboden gezamenlijke maaltijd. Daarom besloten wij om samen met bevriende hulpverleners van SOS kinderdorpen in de auto van La Source een prachtige kerk in het noorden van Togo te bezoeken, voorzien van een goedgevulde picknickmand. Na 80 kilometer stopte onze auto zonder toestemming van zijn chauffeur, waardoor onze reis voortijdig eindigde. Bungelend achter de auto van onze buurman die toevallig garagehouder is, werden wij opgesleept naar Sokodé. Een onverwacht avontuur over berghellingen met een snelheid van 70 km per uur. We waren opgelucht toen we na aankomst op onze thuisbasis van onze meegebrachte picknick konden genieten!

Nieuwe directrice

Dinsdagmorgen 2 mei om half zeven namen we deel aan de dagelijkse ochtend ceremonie van de medewerkers. Voor ons is dat heel vroeg, maar voor Togolezen die gewend zijn om vijf uur op te staan is dat een normaal tijdstip. We herkenden vele bekende gezichten en constateerden dat het personeelsverloop in La Source laag is. Wij maakten kennis met de nieuwe Franse directrice Catharine Haber. Catharine, die wij tot op heden alleen 'op papier' kenden, is lid van de

leefgemeenschap en voorheen werkzaam in de ICT. Zij liet zich omscholen tot verpleegkundige, in welk beroep zij meer zichzelf kan zijn. Ook maakten wij kennis met een Belgische internist en een hoogleraar cardiologie uit Leuven, die gedurende een aantal weken de vaste medische staf ondersteunen. Tot slot ontmoetten wij François Vignon, de zojuist gepensioneerde Franse specialist die eveneens de vaste staf langdurig ondersteunt.

Evaluatie functioneren solidariteitskas

Onze partners in Togo zijn bijzonder enthousiast over het functioneren van het solidariteitsfonds. Door de toenemende zorgvraag, de start van de 24-uurszorg en de ingebruikname van het nieuwe röntgenapparaat, is de vraag naar financiële ondersteuning door het fonds toegenomen. De huidige jaarlijkse bijdrage vanuit onze stichting van achtduizend euro is nog maar nauwelijks toereikend. De maatschappelijk werkster Flora rapporteert maandelijks over het fonds en tijdens ons overleg bleek hoe gewetensvol zij met de hulpverlening omgaat. Catharine vertelde dat Flora uitzoekt of iemand terecht een beroep doet op het solidariteitsfonds en nagaat of een hulpvraag terecht is.

Een emotionele ontmoeting

Op de avond voor ons vertrek waren wij te gast bij een bevriend echtpaar van de leefgemeenschap. Wij waren geroerd door de persoonlijke ervaring met het solidariteitsfonds van onze Togolese gastvrouw. De dochter van haar werkster werd in 2011 met een levensbedreigende aandoening in La Source opgenomen. Omdat haar ouders haar behandeling niet konden betalen, regelde Flora hulp van het solidariteitsfonds. Zij knapte op, ondanks een slechte prognose, sloot haar middelbare schoolopleiding geslaagd af en heeft nu een baan als secretaresse. Toen zij hoorde van ons bezoek, verzocht zij onze gastvrouw de mensen te bedanken die haar leven hadden gered. Persoonlijker kun je het niet meemaken.

Het nieuwe röntgenapparaat

We hebben het nieuwe röntgenapparaat ingewijd door het opblazen van honderd ballonnen van stichting De Wilde Ganzen, die de medewerkers daarna enthousiast accepteerden voor hun kinderen. Het apparaat is sinds enkele maanden intensief in gebruik en voorziet in een onvoorstelbaar grote behoefte. Nu zowel de röntgenafdelingen van het ziekenhuis in Sokodé als dat in Kara in het noorden van Togo het loodje hebben gelegd, bedient 'ons' apparaat een achterban van 600.000 Togolezen. Het gebrek aan röntgenapparaten in de verre omtrek zegt natuurlijk iets over de slechte medische voorzieningen in Togo. Het onderstreept ook het belang van onze stichting, en met name onze donateurs, voor de gezondheidszorg in Togo. Positief is dat de diagnosekwaliteit van de zorg volgens deskundigen uitmuntend is. Het stemt tot grote voldoening dat onze donateurs en De Wilde Ganzen door de financiering van dit apparaat een steentje aan dit succes hebben bijdragen.

Het laboratorium

Ook het laboratorium vervult een belangrijke rol in de regio. De ondersteuning door het lab is voor veel zorgverleners en voor patiënten van ziekenhuizen in de verre omgeving van groot belang. Cécile Bobillier, die als arts/biologe de afdeling leidt was dan ook erg blij met het welkomstgeschenk namens onze stichting van duizend euro, bestemd voor aanvulling van de laboratoriumuitrusting.

Een dubbel jubileum

In 2017 is de communauté vijftien jaar in Sokodé en bestaat La Source zeven jaar. Dit jubileum valt samen met het gouden kloosterjubileum van de oprichter van de leefgemeenschap en initiatiefnemer van La Source, Père Bertrand Lepesant. Dit feest is uitgebreid gevierd met allerlei festiviteiten waarin uitgebreid aandacht besteed is aan de betekenis van Père Bertrand voor de regio Sokodé.

Tot slot

Wij zijn onveranderd vol bewondering voor onze donateurs die het team van La Source mogelijk maken om met beperkte middelen bij te dragen aan de gezondheidszorg voor een omvangrijk gedeelte van de bevolking van Togo.

Onze motivatie om ons steentje daaraan bij te dragen wordt door deze reis nog groter.

